

Datum
2026-08-20

Dnr/Beteckning
TSV 2026-10077

Handläggare
Mats Nygren
Väg och järnväg
Teknik väg
Tillsyn vägteknik

RAPPORT

Kartläggning av besiktningsorganens statistiska kvalitetsuppföljningssystem

Innehållsförteckning

KARTLÄGGNING AV BESIKTNINGSORGANENS STATISTISKA KVALITETSUPPFÖLJNINGSSYSTEM	1
1. ALLMÄNT	3
1.1 Syfte och omfattning	3
2. SAMMANFATTNING	4
3. SLUTSATSER	5

1. Allmänt

1.1 Syfte och omfattning

Under åren 2025–2026 har Transportstyrelsen kartlagt samtliga besiktningsorgans egna statistiska kvalitetsuppföljningssystem av utförda besiktningar.

Metoden som använts har varit frågeställningar samt digitala möten.

Syftet med kartläggningen var att identifiera eventuella skillnader i företagens statistiska kvalitetssystem som innebär att det kan påverka besiktningresultatet, samt få kännedom om företagens egna gränser för när eventuella åtgärder vidtas när en teknikers resultat avviker från dessa gränser.

Då inte Transportstyrelsen ställer några krav på nämnt kvalitetsuppföljningssystem, kräver myndigheten inga åtgärder från besiktningsorganen med anledning av denna aktivitet.

Kartläggningen omfattar samtliga företag med syfte att analysera följande frågeställningar.

- Vad har företagen för system för statistisk kvalitetsuppföljning och hur fungerar det? (Tid mellan mätningar, underkännandefrekvens, antal brister, antal besiktningar, sker jämförelse på person-station-distrikt-länsnivå)
- Hur ser de interna kraven ut för att anses ha tillräckligt god kvalitet? (max-min nivå gällande underkännande och antal anmärkningar)
- Hur fastställs max-minimivån?
- Vilka parametrar tar företagen hänsyn till i mätningarna (antal fordon, när besiktningen genomförs, ålder på fordonet, körsträcka mm)
- Hur presenteras resultat för chefer och tekniker?
- Åtgärder när tekniker inte uppfyller de interna kvalitetskraven?
- Förekommer indragen behörighet pga. att man inte nått kvalitetresultaten?
- Är resultatet av kvalitetsuppföljning lönepåverkande?
- Finns något system för statistisk kvalitetsuppföljning inom kategori 3 fordon?

2. Sammanfattning

Av de tolv besiktningsorgan som omfattades av aktiviteten, har 6 företag inget statistiskt kvalitetsuppföljningssystem.

Av de 6 företag som använder sig av statistiskt kvalitetsuppföljningssystem, finns stor variation i vilka parametrar som tas hänsyn till och vad företaget anser vara tillräckligt god kvalitet för att inte vidta några åtgärder.

De parametrar som förekommer och som det tas hänsyn till vid statistisk uppföljning är bl.a.

- Fordonets ålder
- Hur lång tid det förflutit från föregående godkända besiktning
- Körsträcka sedan föregående besiktning
- Antalet utförda besiktningar

Företagens interna krav för när kvaliteten anses vara tillräckligt god varierar. Vissa använder sig av ett poängbaserat system där max- och minimikrav har fastställts för att utvärdera om besiktningsteknikerna uppfyller kvalitetsmålen. Poängsystemet bygger på de olika systemen av fordon som föreskrifterna TSFS 2017:54 är uppdelad i, stomme, hjulsystem, styrsystem och så vidare. Poängavdrag kan ske för respektive system, men även hur stor/liten andelen totala anmärkningar är. I andra fall har ett medelvärde utifrån förutbestämda parametrar fastställts för att bedöma kvaliteten.

Samtliga företag accepterar viss avvikelse från det kvalitetsvärde som har bestämts.

Utvärdering av teknikers kvalitetsnivå genomförs med varierande frekvens, kvartalsvis, tertialvis, halvårsvis eller helårsvis.

De företag som genomför kvalitetsuppföljning på tunga fordon och motorcyklar brukar göra en halv- eller helårsmätning. Det beror på att betydligt färre besiktningar av dessa fordonsslag genomförs och för att statistiken ska bli tillförlitlig behövs underlag från ett visst antal besiktningar.

Vissa företag gör en jämförelse av teknikers resultat med snittresultatet på

den station där tekniker arbetar. Jämförelse sker även mellan olika stationer och i vissa fall mellan samtliga tekniker och stationer inom företaget. För de företag som följer upp kvaliteten på tunga fordon och motorcyklar jämförs teknikernas resultat med företagets samlade resultat.

Samtliga företag har som rutin att orsaksanalys ska genomföras och åtgärder vidtas om tekniker inte uppfyller kvalitetskraven. Nivån på åtgärder kan skilja sig åt och beror på vad som framkommer av orsaksanalyserna. Flera företag kan göra analyser på mer detaljerad nivå, exempelvis kontrollera resultat på särskilda komponenter.

Några av företagen som tillämpar ett poängbaserat system analyserar resultaten och vidtar vid behov åtgärder även i de fall där tekniker uppnår ett godkänt resultat men inte maxpoäng.

Mätperioden varierar även emellan företagen. Kvartal, tertial eller årsmätningar används. Några företag kan dock analysera resultat månadsvis om det anses nödvändigt.

Teknikerna får resultatet presenterat för sig för den period som mätningen avses och ska hos vissa företag även signeras av teknikern, att denne har tagit del av resultatet.

Under arbetet framgick det inte att någon teknikers behörighet att utföra besiktningar, har dragits in pga. lågt resultat i kvalitetsmätningar.

Resultatet av kvalitetsmätningen är på några av företagen lönepåverkande.

3. Slutsatser

Vi har konstaterat att hälften av företagen inte använder ett statistiskt kvalitetsuppföljningssystem.

Vi kan även konstatera stora skillnader emellan de företagen som har och använder sig av ett statistiskt kvalitetsuppföljningssystem. Skillnaderna består bland annat av antal och typ av variabler, frekvens mellan mätningar, tillåten avvikelser, poängsättning mellan de olika systemen med mera.

Detta innebär med stor sannolikhet att det skiljer sig mellan företagen, när eventuella analyser och åtgärder behöver vidtas och därmed kan det i förlängningen påverka utfallet av besiktningar.

Det ska också nämnas att det förekommer skillnader i volym av besiktningar och besiktningsformer hos företagen, vilket medför att det finns olika stort behov av statistisk kvalitetsuppföljning.

Den statistiska kvalitetsuppföljningen anses i de flesta fallen vara ett bra verktyg för att upptäcka tendenser och avvikelser samt för att identifiera områden där åtgärder och förbättringar behövs.